

REŠERŠE LITERATURY: FORMULACE REŠERŠNÍHO DOTAZU; POSOUZENÍ (FORMÁLNÍ I OBSAHOVÉ) RELEVANCE VÝSLEDKŮ VYHLEDÁVÁNÍ

Proseminář k akademickým dovednostem

OBSAH HODINY

- opakování
- reflexe DÚ
- vyhledávání literatury
  - Co hledáme?
    - formulace tématu
    - formulace rešeršního dotazu
  - Kde hledáme?
  - Jak hledáme?
  - Jak posoudíme vhodnost hledaných dokumentů?

CHARAKTERISTIKY ODBORNÉHO TEXTU?

- nazdrojování
- odborná terminologie
- poznámkový aparát
- spisovnost jazyka
- strukturování textu
- hodnotová neutralita

ODBORNÁ LITERATURA

KRITÉRIA JEJÍHO ROZPOZNÁNÍ

- kdo je autor
  - kvalifikace – patří k jeho expertíze
  - typ instituce
- kdo to publikoval
  - univerzitní / odborné vydavatelství
- nadefinování zdroje informací
  - poznámkový aparát
  - seznam literatury

JAK POZNAT VHODNOU LITERATURU?

- odborná (vědecká, naučná – Čmejrková 1999:39)
- vztahující se k tématu
- odpovídající oborově
- ideálně primární odborné zdroje

- aktuální
- známost autora

HODNOVĚRNOST ZDROJŮ

(ORIENTAČNÍ OD NEJVYŠŠÍ K NEJNIŽŠÍ)

- editované
  - prestižní recenzované (impaktované) časopisy a statistiky uznávaných organizací (WOS)
  - ostatní články a knihy uznávaných nakladatelství (scopus, ad. databáze)
  - sborníky z konferencí, recenzované časopisy, dokumenty a statistiky ministerstev
- needitované
  - mezinárodně uznávané učebnice
  - české učebnice
  - noviny, wikipedia, „společenské časopisy“, populárně-naučné články, blogy, fóra
  - osobní sdělení

- Vyhledávání v databázi Scopus: <https://knihovna.lf2.cuni.cz/publikacni-cinnost/citacni-ohlasy/vyhledavani-citacnich-ohlasu-v-databazi-scopus>
- Recenzované a impaktované časopisy v ČR: <https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/oddeleni-periodik/recenzovane-casopisy>
- Predátorské časopisy: <http://antipredator.vedazije.cz/>
  - Postup při identifikaci predátorského časopisu: <https://kuk.muni.cz/vyuka/materialy/predatori/>

ZDROJE PRIMÁRNÍ A SEKUNDÁRNÍ

- Primární
  - originální dokument založený na datech (primárních)
  - přistupuje k tématu novým způsobem
  - rozšiřuje celkový objem poznání (daného tématu)
  - vhodná opora dalšího výzkumu
  - články/ monografie/ sborníky/ kvalifikační práce
- Sekundární
  - shrnuje stav poznání v dané oblasti na základě primárních zdrojů
  - účel: systematizace získaného poznání   rychlá orientace čtenáře v tématu
  - vhodný pro orientaci
  - nevhodný jako opora vlastního výzkumu
  - učebnice, encyklopedie

DÚ: REFLEXE

- úkoly odevzdávejte včas
  - Pokud nestihnete, odevzdejte zpětně, ale podmínkou atestace je odevzdání všech úkolů.
- neomlouvejte se za chyby, DÚ zde slouží k procvičování, ke zkoušení, k opakování
- zde nejsou dobře/ špatně vypracované DÚ
  - hodnotím pouze úroveň odbytí, pokud je výsledná známka nerozhodně
- přečtěte si vždy instrukce v moodle
- pokud vám instrukce nejsou úplně jasné, podívejte se do povinné literatury
- pokud ani nadále instrukcím nerozumíte, napište mi
- cvičení s DÚ v hodinách slouží pro zpětnou vazbu
  - Ptejte se na věci, které vám nejsou jasné!

SPLŇUJÍ VAŠE DŮ ZADÁNÍ? NAJDĚTE CHYBY

- Vypracovat bibliografii (seznam literatury) 3 titulů k vybranému tématu.
  - Téma přeformulujte, aby dávalo smysl - v rámci antropologie těla/ zdraví
  - Vypracujte bibliografii (seznam literatury) 3 titulů k tématu.
    - Literatura: 1. odborná; 2. antropologická/ sociologická; 3. primární
  - Napište, jak jste se k titulům dostali (např. stránka, kde jste ho vyhledali, link)
- Struktura úkolu:
  - jméno
  - název úkolu
  - první verze tématu závěrečné práce
  - 3 bibliografické údaje

VYHLEDÁVÁNÍ ZDROJŮ

Co Vám dělá problém? / Co potřebujete ukázat?

SHRNUTÍ ZPĚTNÉ VAZBY

- obsah
  - Téma
    - Dostatečně **konkrétní** (abyste ho mohli smysluplně pojednat na 3 stranách textu)
    - **Relevantní** v rámci dané disciplíny (sekundární literatura).
  - Bibliografie
    - **Odbornost**: psané odborníky v dané disciplíně, publikované odborným nakladatelstvím, psané pro odborníky (odborná, nikoli naučná)
    - Disciplína: **sociologie** (kvalitativní) + **antropologie**
    - Ideálně **primární** literatura
- forma
  - Musí být sjednocená.
  - Bibliografické údaje musí být kompletní = dohledatelné.
  - Následujte jednu citační formu (Chicago/ ČSN EN ISO 690):
<https://knihovna.jinonice.cuni.cz/pomucky/jak-citovat>

FORMA

PŘÍKLAD: CHICAGO CITAČNÍ NORMA [HTTPS://LIBGUIDES.MURDOCH.EDU.AU/CHICAGO/TEXT](https://libguides.murdoch.edu.au/chicago/text)

- *Knihu v textu citujeme takto:*

There are many reasons for intestinal scarring (Ogilvie 1998, 26-28).

v seznamu literatury poté následovně:

Ogilvie, Timothy H. 1998. *Large Animal Internal Medicine*. Baltimore, MD: Williams and Wilkins.

- *Citace článku z odborného časopisu v textu vypadá takto:*

... gastrointestinal illness is also often misdiagnosed (Morgan and Thompson 1998, 243).

Popřípadě:

Morgan and Thompson (1998, 243) argue that gastrointestinal illness is also often misdiagnosed.

A v konečném seznamu literatury následovně:

Morgan, U. M., and R.C. A. Thompson. 1998. "PCR Detection of Cryptosporidium: The Way Forward." *Parasitology Today* 14, no. 6 (December): 241-245.

VÝBĚR TÉMATU

- Záměr.
  - Co, proč?
- Proč potřeba?
  - Účel?
- brainstorming
- myšlenkové mapy
- 5W1H

anglicky	česky	Příklad otázky
<u>Who</u>	kdo	Kdo se tématem zabývá? Kdo o tématu mluvil jako první?
<u>What</u>	co	Co přesně je předmětem mého bádání?
<u>Where</u>	kde	Kde problém vznikl?
<u>When</u>	kdy	Kdy se o tématu mluvilo naposledy, jde o téma zastaralé nebo aktuální?
<u>Why</u>	proč	Proč je důležité o tomto problému psát?
<u>How</u>	jak	Jak lze na problém nahlížet, jinak než je běžné?

VÝBĚR TÉMATU

[HTTPS://WWW.SLIDESHARE.NET/RS_KNIHOVNAFFMU/PRCE-S-TMATEM-ODBORNHO-TEXTU-S-OHLEDEM-NA-VYHLEDVN-INFORMAC](https://www.slideshare.net/RS_KNIHOVNAFFMU/PRCE-S-TMATEM-ODBORNHO-TEXTU-S-OHLEDEM-NA-VYHLEDVN-INFORMAC)

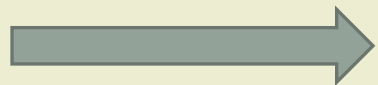
- BRAINSTORMING
  - hledání co největšího počtu nápadů
  - graficky: centrální téma; větve
- MYŠLENKOVÉ MAPY
  - Hledání synonym; nadřazených, podřazených a souvisejících pojmů.
- 5W1H
  - Kladení otázek a jejich postupná proměna v závislosti na proměně tématu.

• Zdraví

• Smrt

• Sexualita

• Stravování

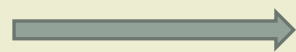

TÉMA FORMULUJTE OTÁZKOU

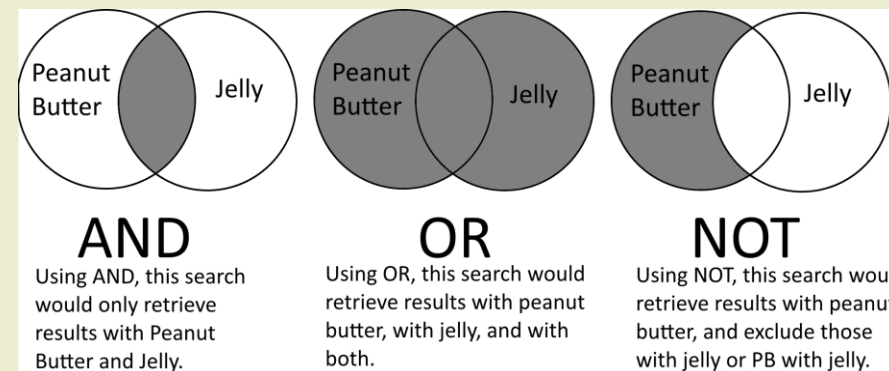
TÉMA → LITERATURA

FORMULACE REŠERŠNÍHO DOTAZU

- Hledání výrazů
  - zúžení/ rozšíření tématu
  - klíčová slova
  - synonyma
  - související slova
  - nadřazené/ podřazené pojmy

VYHLEDÁNÍ VHODNÝCH ZDROJŮ

https://www.google.com/search?q=boolean+operators&rlz=1C1GCEU_csCZ821CZ821&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwimra3yzJPhAhVF46QKHe9yCGcQ_AUIDigB&biw=1709&bih=929#imgrc=Rvldel7IJhgyUM:

VYHLEDÁVÁNÍ VHODNÝCH ZDROJŮ

- kde vyhledáme vhodnou literaturu?
  - primární x sekundární (bibliografické) x terciální (databáze databází)
  - plnotextové (knihovny, JSTOR, SCOPUS) x bibliografické (<http://www.oxfordbibliographies.com>)
  - multioborové x specializované
  - volně dostupné (scholar.google.com) x licencované
  - bibliografické x faktografické
- knihovny
  - TGM – Knihovna společenských věd T.G. Masaryka (<https://knihovna.jjnonice.cuni.cz/>)
  - NKP – Národní knihovna České republiky (<https://www.nkp.cz/>)
    - Digitální knihovna České republiky (<http://kramerius.nkp.cz/>)
  - MLP – Městská knihovna v Praze (<https://www.mlp.cz/cz/>)
- seznam literatury v článkách a knihách
- sylaby a bibliografie ke kurzům

PŘÍŠTÍ HODINA

Téma: Rešerše Literatury: databáze zdrojů; organizace a archivace zdrojů; Publikační etika.

Úkol: Formulace tématu závěrečné práce + výběr literatury

- V návaznosti na diskusi minulou hodinu (re)definujte téma závěrečné práce - v rámci antropologie/ sociologie těla/ zdraví.
- Opravte bibliografii (seznam literatury) → sjednoťte formát citací
- Napište, jak jste se k titulům dostali (např. stránka, kde jste ho vyhledali, link)
  - Struktura:
  - jméno
  - název úkolu
  - téma závěrečné práce
- + Stáhněte si Zotero (<https://www.zotero.org/>)
  - Tutorial - Nastavení a práce s citačním softwarem Zotero:
  - https://www.youtube.com/watch?v=BMSKfGCEquE&list=PLSDb-l_5jPaQQ6GFeX3yIY1NlknAr05vZ